

P

Narodna pripovedka o Šembiliji.

Živela sta svoje dni mož in žena. Sila in lakota ste ju hudo trle, in čeravno sta delala od svita do mraka, si vendar nista mogla opomoči. Povihu so jima še rajne druge nevšečnosti gremile življenje. Dal jima je Bog hčerko, pa jej žalil bog nihče ni htel za botra iti. Brikto je žalilo to oba in zajedalo jima tako, da nikoli tega. — Nameri se nekega dne, da prideta neznan berač in beračica daru prosit. „Kaj, ko bi ta dva htela botra biti najinemu otroku, si misli mož sam pri sebi. Nagovori ju, pa mu ne obljubita grecej. „Kako to — je djal berač — da četa naju za botra, ker sva revna? Poišcite si rajne bogatejih.“ Pa mož le prosi in prosi, dokler ga ne preprosi. — Otrok bil je zala hčerka, dali so jej pri krstu ime: Šembilija. Ko berač in beračica prineseta dete do krsta, se ne mudita več dolgo. Kmali se odpravita na pot; preden pa odideta, reče berač to le: „Čez sedem let spet prideva, takrat pomoreva vama in hčerki.“

Šembilija je veselo in zdravo odrasčala. Bila je zala in baka hčerka, pa se je tudi prikupila slednjemu, kdorkoli je vidil jo. Preživljali so jo večidel drugi ljudje, zakaj oča in mati sta bila vedno tako siromašna, da nista mogla še sama sebi kaj. Pogoste bolezni, revščina, prevelike skrbi, — vse to in še mnogo drugega jima je ukljubovalo in morilo srce. Ko sedem let mine, prideta berač in beračica, kakor sta bila obljubila, vzameta Šembilijo in jo peljeta s seboj, toda ne daleč. Preden jo pustita domu, jo bogato obdarita. „Deklica, provzame berač — oblej zanaprej ne bo teba več stradati, ne tebi ne roditeljem tvojim. Obogatiti hočeva tebe in starše. Kedar se boš jokala, bodi si žalosti ali radosti, ti bo vselej namesti solz demant padel iz oči; kedar se boš pa smejala, ti bojo prekrasne, blagodišeče cvetke vsipale iz ust, in neka gosta megla bo v slednji nevarnosti obdajala te tako, da te nihče ne bo vidil.“ Reče in zgine z beračico vred, deklica pa sama ostane. Vsa začudena hiti domu povedati, kaj je vidila in čula. Domu prispesši bi bila rada brz veselje raznesla obema, očetu in materi, ali prevelike radosti ni bila v stanu z besedo na dan. Svitle srage, srage neznanega veselja, so jej zaigrale v očeh in trije damanti padajo iz njih. Oče in mati to viditi, se sila zazameta in razveselita; Šembilija se sladko nasmeja in pri priči se jej jamejo lepodiseče cvetke vsipati iz ust. Še le čez nekaj časa ji zdrkne beseda z jezika, ter počne pripovedovati z nenavadnim čutom, kaj je vidila, kaj je slišala in kaj dobila. Kako vneta in radostna sta bila oba — oča in mati — kdo bi to povedal! — Jaz ne: kajti jezik in peró mi omagujeta! — Od Kristihodob je imela majhna, prej tako revna in zapuščena družinica vsega dovolj; živeli so starši s hčerko vred veselo in v sladkem blagotanju, kakor rega se niso nikoli prej nadjali. Imeli so osrečevaveca v blagem in hvaležnem spominu. Berač in beračica sta bila Jezus in mati njegova, Marija.

Pa Šembiliji je neka nezgoda ^{urno} prežgodaž skalila veselje. Umreje jej čez leto in dan mati. Namesti nj je dobila mačeho in po-poli sestro. Mačeha ni rada vidila Šembilije; bila ji je trn v peti in vedno ji tuhtala, kako bi jo mogla s poti spraviti, to pa zato, ker ni bila njeni hčeri po volji. Zgodi se čez delj časa, da kralj zvé za ljudomilo, pobožno Šembilijo, kajti blagodarna natora je bogato obdarila jo. Lovela je za pobožnosti in černavadne krasote voljo na daleč in široko. Poslali so mu morali njeno podobo in ker se mu je dopadla, jo hoče za kraljico. Ko po njo pošlje, ni bilo mačehi všeč, da doleti Šembilijo taka sreča. Napoti se tudi ona s hčerjo do kralja. Kada bi mu jo bila namesti Šembilije vrnila. Mačeha ta je bila čarovnica. Ko pridejo na morje, zabode Šembiliji iglico v glavo. Šembilija postane pri priči riba, se vrje v slano morje, mačeha in hči pa potujeta dalje. Ko do kralja prideta in poveste, kaj želite, se hčeri kralj

začudi, rekoč: „Ta ni prava, ta ni tako mila, tako krasna, kakor podobna razodevlje.“ Mačha pa reče, da je morje tako prevzelo jo, in s tem kralja prepovori.

V tem, ko so na kraljevem dvoru že vse za poroko pripravljali, vjame neki ribič v ribo spreminjeno Sembilijo; potegne je iz glave in riba postane v veliko ribičevo začudenje lepa deklica. Deklica ta se mu je sila dopadla. Njegov je za ženo, ali ona ga milo, premilo prosi, naj jo spusti; pa mož je trdovraten in ne da se prepovoriti. Ko vse prosi deklici Sembiliji nič se pomagajo, jame brizko jokati. Tokajoči devi pričnejo demanti padati iz oči in mož se še bolj čudi kot prej, ko je vidil iz ribe deklico postati. Sembilija pobere zlati demant in ponudi ga ribču za rešilo. Ribič, ves lakomen, vzame demant in jo spusti. Pa ne dolgo in zelo se kesa. Udere za njo, pa zastoj. Ni je več vidil. Gosta meglja samreč je obdajala jo in mu jo zakrivala. Sembilija srečno pride do kralja. Bilo je vse pripravljeno za k poroki. Čudno se ji to dozdeva. Poprašča, kaj to pomenja in ko zvé, se hitro k kralju poda. Kralj pa jo koj spozná, kajti miel je še njeno podobo. Bil je neizreceno vesel. Vzame jo za kraljico, goljufsko mačho pa zapove, ko je grodo njeno početje zvedel, na gemadi sožgati; le hčer je milost za dobila in potem ostala pri kralju in pri sestri svoji.

3